

Yliopistojen opetusalan liitto YLL

Puheenjohtajan kirje 4/2015

9.12.2015

Hyvä YLL:n jäsen,

joulun alla syksyn satoa yhteen vedettäessä on selvää, että syksy on monessa yliopistossa ollut poikkeuksellisen kuormittava. Yliopistotyö on yksinään vaativaa, mutta onneksi se on myös palkitsevaa. Samaan aikaan moni tekee työtä edunvalvontatehtävissä järjestössä. Siitä esimerkkinä liitteenä oleva OAJ & yliopisto -lehti, jonka kirjoittajina toimivat osaltaan YLL:n luottamushenkilöt.

Yt-neuvottelut

Yt-menettelyiden kierre on ainakin paikoitellen lisännyt epävarmuutta oman työsuhteen pysyvyydestä. Samaan aikaan monessa yliopistossa toteutetaan uudistuksia esim. tutkinto- ja tiedekuntarakenteeseen. Kun vielä opetus- ja kulttuuriministeriö odottaa toimenpiteitä liittyen yliopistojen väliseen työnjakoon, on työntekijöiden näkökulmasta liikkuvia osia ja epävakautta ilmassa enemmän kuin kyllyksi.

Yt-neuvottelujen kierre syveni yllättäen eduskuntavaalien jälkeen, kun hallitus päätti vaalilupausten vastaisesti leikata rajusti korkeakoulusektorin rahoitusta. Yliopistolain uudistuksen yhteydessä lakiin kirjattu rahoituksen indeksikorotus on enää muisto paremmilta ajoilta. Yliopistoalan järjestöt tekevät jatkuvasti vaikuttamistyötä leikkausten hillitsemiseksi ja perumiseksi. Osa tästä työstä on näkyvää (mm. julkinen vetoamus löytyy OAJ:n kotisivuilta kohdasta Uutiset 16.11.2015), osa on vähemmän näkyvää vaikuttamistyötä. Päättäjät ovat kuitenkin toistaiseksi pitäneet härkämäisesti kiinni koulutuksen ja tutkimuksen kurjistamisohjelmasta.

Yhteiskuntasopimus kaatui, tulevatko pakkolait?

Medioissa on ollut luettavissa runsaasti analyysiä siitä, mihin yhteiskuntasopimusneuvottelut kaatuivat. Yhteiskuntasopimuksella viitataan tässä pääministeri Sipilän toimiin kustannuskilpailukyvyyn parantamiseksi 5 % heikennyksillä työsuhteen ehtoihin. Nostan esiin muutaman asian YLL:n näkökulmasta. Edunvalvontajärjestön tehtävä on löytää sellaiset ratkaisut, jotka vähiten vahingoittavat jäsenistöä. Akava on ollut ja on edelleen valmis neuvottelemaan. Jos ns. pakkolakeja ollaan säätämässä, ammattiliitot tulevat vastustamaan niitä. Emmehän voi hyväksyä sitä, että eduskunta päättäisi työsuhteen ehdoista kuten palkoista, työajoista tai niihin rinnastettavista etuuksista kuten loman pituus? Myös lomarahat ovat itse asiassa myöhennettyä palkanmaksua.

Ensimmäisen sairaspäivän palkattomuus olisi monin tavoin kohtuuton ja ei-viisas päätös. Lisäksi yliopistoissa se kohtelisi muuta henkilöstöä ja opetus- ja tutkimushenkilöstöä varsin epäyhdenvertaisesti monestakin eri näkökulmasta.

Asiassa on myös periaatteellinen ulottuvuus. Pakottavalla lainsäädännöllä on tarkoitus rajoittaa työntekijöiden ja työnantajien oikeutta sopia työsuhteen ehdoista. Näkemyksemme mukaan tällaiset lait ovat kyseenalaisia sekä Suomen perustuslain että kansainvälisen työlainsäädännön näkökulmasta.

Yliopistojen opetusalan liitto YLL

Hallituksella on myös kova halu edistää paikallista sopimista. Yliopistosektorin kannaltamme ajankohta on erikoinen, sillä vasta viime vuonna neuvottelujärjestöt totesivat, että yliopistosektorilla ei ole tarvetta tai halua lisätä paikallista sopimista. Näkemys oli siis työntekijä- ja työnantajapuolen yhteinen.

Järjestövalmius

Vaikka yhteiskuntasopimusneuvottelut päättyivät ilman sopimusta, on AKAVA edelleen valmiita neuvottelemaan keskitetystä ratkaisusta. On kuitenkin mahdollista, että OAJ:n järjestövalmiutta ryhdytään nostamaan ja kenttää aletaan valmistamaan järjestöllisiin toimenpiteisiin pakkolakeihin liittyen jo keväällä 2016.

Joka tapauksessa viimeistään syksyllä 2016 järjestövalmiutta nostetaan TES-neuvotteluihin liittyen, kuten aina kun sopimuskausi on päättymässä ja neuvottelut lähestyvät. Työehtosopimus on voimassa 31.1.2017 asti. Kaikkia YLL:n jäseniä pyydetään jo keväällä 2016 varmistamaan, että omat yhteystiedot ovat ajan tasalla OAJ:n jäsenrekisterissä.

Kentältä tuli marraskuun aikana lähinnä julkisuuden kautta kysymyksiä siitä, osallistuuko YLL koulutusleikkausten vastaiseen ulosmarssiin 1.12.2015. Vaikka asia oli kannatettava, emme voineet osallistua, sillä suunnitellut toimenpiteet pitivät sisällään työtehtävistä kieltäytymisiä ja olivat siten laittomia työehtosopimuksen voimassa ollessa. Mahdolliset työnantajaan kohdistuvat lakkotoimenpiteet ovat laillisia ainoastaan silloin, kun työehtosopimus ei ole voimassa. Poliittinen mielenilmaus on laillinen toimenpide (vrt. 18.9.2015 mielenosoitus), mutta se ei saa kohdistua työnantajaan. Olipa kyse lakosta tai mielenilmauksesta, näihin ei tule osallistua ilman oman järjestön päätöstä. Järjestön päätös suojaa työntekijät mahdollisilta sanktioilta, kunhan toimenpiteet vain ovat laillisia.

Yliopistojen välinen työnjako (tai profilointi tai ns. poisvalinnat)

Yliopistojen välisestä työnjaosta odotetaan päätöksiä keväällä 2016. Yliopistot toimittavat omat näkemyksensä tutkintotavoitteista ministeriöön helmikuuhun mennessä. OAJ on lähettänyt yliopistojen rehtoreille ja hallitusten puheenjohtajille kirjeen, jossa edellytetään yliopistoja avoimesti kertomaan henkilöstölle, minkä oppiaineiden ja tutkimusalojen siirtymisestä toiseen yliopistoon konkreettisesti keskustellaan ja minkä yliopistojen kanssa.

YLL ja OAJ ovat korostaneet pienten alojen ja tutkimusperinteen kirjon säilyttämistä. Samoin olemme vaatineet yliopistoilta selkeää sitoutumista työpaikkojen säilyttämiseen mahdollisia päätöksiä toteutettaessa. Syntyisi täysin kohtuuton tilanne, jos tavoite – siirtyminen vaikuttavampiin ja taloudelliselta kantokyvyltään nykyistä vahvempiin yksiköihin – johtaisi uuteen työpaikkojen vähentämisen kierteeseen nykyisten yt-neuvottelujen lisäksi. Kaikkien yliopistolaisten kannattaa myös itse olla aktiivisia ja vaatia oman yksikkönsä tai tiedekuntansa johdolta tietoa käytävistä profilointikeskusteluista.

Yliopistojen opetusalan liitto YLL

Opettajankoulutusfoorumi aloittaa työnsä 2016

Opetus- ja kulttuuriministeriön perustama opettajankoulutusfoorumi aloittaa työnsä tammikuussa. Foorumin tehtävänä on laatia opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämisohjelma sekä edistää ja seurata ohjelman toimeenpanoa. OAJ on tehnyt runsaasti vaikuttamistyötä tämänkaltaisen työryhmän perustamiseksi. OAJ:lla on foorumissa edustaja ja tavoitteena on, että kehittämisohjelmalla varmistetaan opettajankoulutuksen laatu, sisältö ja mitoitus sekä riittävät resurssit ja alueellinen kattavuus. Toimeksiantoon kuuluu myös kaikkia opettajaryhmiä koskevan täydennyskoulutuksen kehittämisen. Opettajankoulutusfoorumin kausi kestää vuoden 2018 loppuun.

Mikäli YLL:n jäseniä pyydetään mukaan yliopistoalan valtakunnallisten hankkeiden ohjausryhmiin tai haastateltaviksi asiantuntijoina (esim. tutkijanuraan tai yliopistouudistuksen vaikutuksiin liittyen), on syytä aina informoida OAJ:n yliopistoasiamies Hanna Tanskasta. Tieto on tärkeää järjestölle, ja toisaalta järjestö voi tukea yksittäistä jäsentä tässä tehtävässä.

Jäseneduista

OAJ:n jäsenkortilla saa Marimekosta 15 prosentin alennuksen kaikista normaalihintaisista tuotteista. Etu on voimassa Marimekon myymälöissä ja verkkokaupassa 31.12.2015 asti lukuun ottamatta outlet-myymlöitä. Verkkokaupassa alennukseen tarvitaan koodi, jonka saa OAJ:n [jäsensivuilta](#).

Rentouttavaa joulun aikaa ja hyvää kevätlukukautta!

Terveisin

Seppo Sainio
puheenjohtaja

puh. 040 86 55 479